

Narzędzie pracy socjalnej nr 27

Analiza czynników ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie wobec dziecka^{1, 2}

Przeznaczenie narzędzia:
Etap I (1b) – Ocena / Diagnoza (Pogłębienie wiedzy o sytuacji związanej z problemem osoby/ rodziny)

Zastosowanie narzędzia: fakultatywne

Rodzaj narzędzia: specjalistyczne

Wypełnia: pracownik socjalny

Sygnatura: FS_PwR_27

Rodzic	Dziecko	Rodzina
<ul style="list-style-type: none"> - ☐ – młody wiek - ☐ – samotne rodzicielstwo - ☐ – niechciana ciąża - ☐ – kontakt z przemocą - ☐ – nadużywanie substancji odurzających - ☐ – niewłaściwa opieka prenatalna - ☐ – niewystarczające umiejętności rodzicielskie - ☐ – choroba somatyczna lub psychiczna - ☐ – problemy małżeńskie - ☐ – depresja 	<ul style="list-style-type: none"> - ☐ – przedwczesnie urodzone - ☐ – niechciane - ☐ – niepełnosprawne - ☐ – małe 	<ul style="list-style-type: none"> - ☐ – liczna - ☐ – ubóstwo - ☐ – brak wsparcia społecznego - ☐ – stres - ☐ – przemoc domowa - ☐ – częste zmiany miejsca zamieszkania

Data przeprowadzenia analizy _____

Podpis pracownika socjalnego dokonującego analizy _____

¹ Narzędzie zostało opracowane przez Zespół ds. narzędzi pracy socjalnej na podstawie prac Zespołu ds. przemocy w rodzinie.

² Na podstawie: Browne K.D., Hamilton- Giachristis *Zapobieganie krzywdzeniu i zaniedbywaniu dzieci: podejście oparte na ocenie poziomu ryzyka*, Dziecko krzywdzone, nr 2 (19), str. 28 – 39, wydawnictwo – Fundacja Dzieci Niczyje, 2007.

INSTRUKCJA

1. Cel narzędzia

- Zdiagnozowanie sytuacji dziecka zagrożonego przemocą **w rodzinie** poprzez analizę wystąpienia w rodzinie czynników wyzwalających przemoc **w rodzinie**.

2. Grupa docelowa

- Dzieci w wieku od 0 do 18 roku życia w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej lub co do których zgłoszono z zewnątrz potrzebę rozpoznania sytuacji dzieci.

3. Sposób wykorzystania

a) okoliczności w jakich stosuje się narzędzie

- *Arkusze* stosuje się po przeprowadzeniu *Wywiadu – rozpoznanie sytuacji w rodzinie* i/lub po przeprowadzeniu innego wywiadu w rodzinie, w wyniku którego pracownikowi socjalnemu nasunie się potrzeba poszerzenia informacji o sytuacji dziecka lub dzieci w rodzinie. Narzędzie ma charakter fakultatywny.
- Ponowne wykorzystanie *Arkusza* uzależnione jest od decyzji pracownika socjalnego. Wskazane jest jednak powtórzyć taką planowaną obserwację w pewnych odstępach czasu (np. raz w roku), co pozwoli na uchwycenie zmian zachodzących w funkcjonowaniu rodziny.

b) zastosowanie pytań

- Wystąpienie choćby jednego z ww. czynników niesie za sobą prawdopodobieństwo wystąpienia dezorganizacji systemu rodzinnego, a co za tym idzie możliwość występowania przemocy **w rodzinie** względem dziecka. Każda rodzina, którą charakteryzuje kilka czynników z tabeli analizy czynników ryzyka wystąpienia przemocy **w rodzinie** wobec dziecka winna być szczególnie diagnozowana pod kątem prawidłowego zaspokojenia potrzeb dziecka/dzieci w tej rodzinie. Jak wynika z przeprowadzonych badań dzieci w wieku od 0-3 są najczęstszą grupą małych narażonych na przemoc **w rodzinie**, przede wszystkim ze strony najbliższego otoczenia, z uwagi na swoją zależność od niego. Do zadań pracownika socjalnego należy więc optymalne uzyskiwanie informacji o dziecku ze wszystkich możliwych źródeł.
- Ocena czynników zagrożenia należy do pracownika socjalnego i powinna się opierać na dostępnej pracownikowi wiedzy o rodzinie.

c) na co warto zwrócić uwagę

- Narzędzie jest zapisem z obserwacji. Specyfika i szeroki zakres czynników ryzyka wskazuje na potrzebę dokonywania tej obserwacji w dłuższym czasie, gdyż nie jest możliwe zaobserwowanie wszystkich występujących czynników w trakcie jednego spotkania z rodziną.

d) informacje dodatkowe

- *Arkusze* może być uzupełniany opiniami i obserwacjami innych specjalistów.